

עבירות צווארון לבן
73-403-01

שם המרצה: ד"ר רויטל נאור-זיו

סוג הקורס: הרצאה
שנת לימודים: תשפ"א סמסטר: ב' היקף שעות: 1 ש"ש
אתר הקורס באינטרנט:

א. מטרת הקורס (מטרות על / מטרות ספציפיות):

מטרות הקורס הן הבנת המונחים וההגדרות של קריירת הפשע (היקפה, מהותה והדרכים לצמצומה), עבירות הצווארון הלבן (היבטים תיאורטיים, פרקטיים ומחקריים). ניסיון להבנת עבריינות הצווארון הלבן, על מאפייני האישיות, יכולת קבלת החלטות והתפתחותה של קריירת הפשע. מבחינה משפטית נבחן את עבירות הצווארון הלבן בחוקי מדינת ישראל (בין היתר נבחן את עברות השוחד, המרמה, הפרת האמונים, ניירות ערך והגבלים עסקיים) ואת התגבשותה של דיסציפלינה זו במהלך השנים האחרונות. בנוסף, נבחן האם קיימים הבדלים בין קריירת פשע של עברייני צווארון לבן לבין "עבריינות רחוב" תוך בחינה של תאוריות קרימינולוגיות הרלבנטיות לקריירת פשע.

ב. תוכן הקורס: (רציונל, נושאים)

מהלך השיעורים: (שיטות ההוראה, שימוש בטכנולוגיה, מרצים אורחים)
הרצאות פרונטליות, במהלך ההרצאות נדון בתיאורי מקרה, פסקי דין ונצפה בקטעי סרטים דוקומנטריים ופופולאריים.
תכנית הוראה מפורטת לכל השיעורים:

מס' השיעור	נושא השיעור
1-3	עבירות צווארון לבן מבוא והגדרות
4-5	היקף התופעה ובעיות במדידת עבירות צווארון לבן
6-7	תיאוריות רלבנטיות בקרימינולוגיה לעבירות צווארון לבן
8-10	סוגים שונים של עבירות צווארון לבן
11-12	הפן המשפטי וההיבט החוקי של עברות הצווארון הלבן
13	הרתעה של עבירות צווארון לבן

ג. חובות הקורס:

דרישות קדם:

דרישות הקורס

- א. נוכחות עקבית חובה בהרצאה (הגעה בזמן הכרחית).
ב. מבחן שיורכב משאלון רב ברירה (שאלון אמריקאי) על חומר ההרצאה ורשימת מקורות החובה - **100% מהציון**.

מרכיבי הציון הסופי (ציון מספרי / ציון עובר):
ציון עובר בקורס הנו **60**.

ד. ביבליוגרפיה: (חובה/רשות)
רשימת מקורות חובה

גור-אריה, ח' (2018). עבריינות הצווארון הלבן: בין משמעות קרימינולוגית למשמעות שיפוטית, *דין ודברים*, יא', 403-455.

גלבוץ, מ' (2003). החקירה בעבירות הכלכליות ובעבירות הצווארון הלבן. בתוך מ' חובב, ל' סבה ומ' אמיר (עורכים), *מגמות בקרימינולוגיה: תיאוריה, מדיניות ויישום* (עמ' 711-772). ירושלים: המכון לקרימינולוגיה האוניברסיטה העברית.

מן, ק' (1990). אפיונים מיוחדים של עבריינות הצווארון הלבן. *עיוני משפט*, טו, 415 – 433.

Alalehto, T. (2003). Economic crime: does personality matter? *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 47(3), 335-355.

רשימת מקורות רשות

רשימת קריאה לפי נושאים

1. עבירות צווארון לבן מבוא והגדרות

שפירא, ר' (2002). הצווארון הלבן – עד כמה הוא מלוכלך? *קרית המשפט*, ב', 101 – 129.

Couturie, L. E. (1995). The future of high technology crime: A parallel Delphi Study. *Journal of Criminal Justice*, 23, 13-27.

*Geis, G., Szockyj, E. (2002). Insider trading: Patterns and analysis. *Journal of Criminal Justice*, 30, 273– 286

Nelken, D. (1997). White Collar Crime. *The Oxford Handbook of Criminology*, Oxford: Clarendon Press.

Piquero, L., & Benson, M.L. (2004). White-Collar Crime and Criminal Careers. *Journal of Contemporary Criminal Justice*, 20, 148-165

Weisburd, D., Elin, W., & Ellen, C. (1990). White-collar crime and criminal careers: Some preliminary findings. *Crime and Delinquency* 36, 342-355.

*Weisburd, D., & Waring, E. (2001). *White-collar crime and criminal careers* (pp.1-26). New York: Cambridge University Press.

2. היקף התופעה ובעיות במדידת עבירות צווארון לבן

*Allison, S. F. H., Schuck, A. M., Lersch K. M. (2005). Exploring the crime of identity theft: Prevalence, clearance rates, and victim/offender characteristics. *Journal of Criminal Justice*, 33, 19– 29.

Simpson, S., Harris, A., & Mattson, B. (1993). Measuring corporate crime. In M., Blankenship (Ed.), *Understanding corporate criminality* (pp.115-140). New York: Garland .

3. תיאוריות רלבנטיות בקרימינולוגיה לעבירות צווארון לבן

שוהם, ש"ג, אדד, מ', ורהב, ג' (2004). *קרימינולוגיה*. ירושלים: שוקן: פרקים 1,3 ו- 4

*Piquero, N.L., Tibbetts, S.G., & Blankenship, M.B. (2005). Examining the role of differential association and techniques of neutralization in explaining corporate crime. *Deviant Behavior*, 26,

159-188 .

Skinner, W.F., & Fream, A. M. (1997). A social learning analysis of computer crime among college students. *Journal of Research in Crime and Delinquency*, 34, 495-512.

Sutherland, E. H. (1940). White collar criminality. *American Sociological Review*, 5, 1-12.

Wheeler, S., Weisburd, D & Bode, N. (1982). Sentencing the white-collar offender: Rhetoric and reality. *American Sociological Review*, 47, 641-659 .

4. סוגים שונים של עבירות צווארון לבן

*Alalehto, T. (2003). Economic crime: does personality matter? *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 47(3), 335-355.

Alliger, G. M., & Dwight, S. A. (2000). A meta-analytic investigation of the susceptibility of integrity tests to faking and coaching. *Educational and Psychological Measurement*, 60, 59-72.

Glasbeek, H.J. (2002). An ill-assorted trio: capitalism, the market the corporation. In *Wealth by stealth: Corporate crime, corporate law and the perversion of democracy* (pp. 15-24). Toronto: Between the Lines .

Mason, R., & Calvin, L. D. (1984). Public confidence and admitted tax evasion. *National Tax Journal*, 37, 489-496.

Elffers, H., Weigel, D. J., & Hessing, D. J. (1987). The consequences of different strategies for measuring tax evasion behavior. *Journal of Economic Psychology*, 8, 311-337.

Hessing, D. J., Elffers, H., & Weigel, R. H. (1988). Exploring the limits of self-reports and reasoned action: An investigation of the psychology of tax evasion behavior. *Journal of Personality and Social Psychology*, 54, 405-413.

Webley, P., Cole, M., & Eidjar, O. P. (2001). The prediction of self-reported and hypothetical tax evasion: Evidence from England, France and Norway. *Journal of Economic Psychology*, 22, 141-155.

Webley, P., Robben, H. S. J., & Morris, I. (1988). Tax evasion in a shop simulation. In S. Maital (Ed.), *Applied Behavioral Economics* (pp. 553-561). Brighton: Wheatsheaf.

Weigel, R. H., Hessing, D. J., & Elffers, H. (1987). Tax evasion research: A critical appraisal and theoretical model. *Journal of Economic Psychology*, 8, 215-235.

*Sanyal, R. (2005). Determinants of bribery in international business: The cultural and economic factors. *Journal of Business Ethics*, 59, 139-145 .

5. הפן המשפטי וההיבט החוקי של עבירות הצווארון הלבן

חוק העונשין, התשל"ז – 1977
חוק המאבק בארגוני פשיעה, התשס"ב – 2002
חוק איסור הלבנת הון, התש"ס – 2000
חוק המחשבים, התשנ"ה – 1995
חוק כרטיסי חיוב, התשמ"ו – 1986
חוק ההגבלים העסקיים, תשמ"ח-1988
פקודת החוק הפלילי – 1936

6. הרתעה של עבירות צווארון לבן

*Ivancevich, J. M., Duening, T. N., Gilbert, J. A., & Konopaske, R. (2003). Deterring white-collar crime. *The Academy of Management Executive*, 17(2), 114-127.